www.emu.ee
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences
Metsandus- ja maaehitusinstituut
Institute of Forestry and Rural Engineering

Metsade mitmekülgne kasutamine ja selle mõju metsanduse konkurentsivõimele

Keskkonnainvesteeringute Keskuse 2007. aasta metsanduse programmi projekti nr. 46 lõpparuanne

Tartu

2009

Projekti lähteülesanne

Käesoleva töö eesmärk oli anda ülevaade metsade mitmekülgse kasutamise hetkeseisust, seda mõjutavatest teguritest ning tulevastest võimalustest. Toetust kasutati olemasoleva ning projekti käigus tekkinud informatsiooni analüüsimiseks ja tulemuste esitamiseks ning avalikustamiseks.

Projekti üheks eesmärgiks oli selgitada välja loodussaaduste varumise ennekõike seente ja marjade trendid ning analüüsida majandusliku väärtust. Selleks viidi läbi küsitlus, mille valim oli üle 500 vastaja, selgitati mis on loodussaaduste varumist mõjutavad olulisemad sotsiaalmajanduslikud tegurid. Tulemused vormistati rahvusvaheliselt publitseeritavaks teadusartikliks.

Teine teema, mida uuriti oli puhkemajandus ja loodusturism. Selgitati puhkemajanduse arendamise kriitilised tegurid erasektoris.

Kolmas oluline valdkond, mida uuriti oli jõulukuuskede kasvatamise tehnoloogia ja turg. Selle teema raames koostati ka infomaterjal jõulupuude kasvatamisest.

Viimase teemana keskenduti looduskaitse rahalisele väärtusele, selleks tehti metsa- ja looduskaitse rahavoogude analüüs. Kasutati rahvusvaheliselt tunnustatud tingliku hindamise metoodikat.

Kokkuvõte

1. Tulemusi üldistades võib väita, et isiklikuks tarbeks marjade korjamine on levinum kui müügiks. Enim armastatakse korjata mustikaid. Võrreldes tulemusi 1996. aastal (Kaimre 1999) läbi viidud uuringuga, siis ilmneb, et marjade ja seente korjamise trend nii müügiks kui ka omatarbeks on langev.
2. Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) on peamine puhkemajanduse edendaja Eestis. Erametsanduse roll puhkemajanduses saab suureneda RMK-le tugiteenuste pakkumises ja enim käidavates piirkondades külastuskoormuse vähendamises. Peamised põhjused, miks erametsaomanikud ei tegele puhkemajandusega on rahaliste võimaluste puudumine, ajapuudus, vajalike oskuste ja teadmiste puudumine.
3. Jõulupuude kasvatamine on üks maakasutus alternatiive. Jõulupuude kasvatamine on tööjõu ja teadmiste mahukas, samas tulu ühe hektari maa kohta on suurem kui traditsioonilistel maakasutusviisidel nagu põllumajandus ja metsandus.

4. Eesti inimesed suhtuvad rangelt kaitstavate metsade osakaalu tõstmisesesse 10%-ni kogu metsadest positiivselt, ent maksevalmidus selle eest on madal. Rangelt kaitstavate metsade osakaalu suurendamine 10%-ni kogu metsadest maksab erinevate metoodikate järgi 45-114 miljonit krooni.

Projekti täitmisel osales töörühm koosseisus Paavo Kaimre, Tarmo Vahter, Risto Sirgmets ja Taimi Paal.